

Ensiapuvalmius työpaikoilla

Työturvallisuuslain mukaan työpaikoilla on ylläpidettävä ensiapuvalmiutta. Työntantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä. Ensiapuvalmius tarkoittaa sitä, että työpaikalla on ensiaputaitoisia henkilöitä, ensiapuvarustus sekä toimintaohjeet ja -suunnitelma onnettomuustilanteiden varalta. Toimintasuunnitelmaan sisältyy toimintamalli onnettomuuden sattuessa, koulutuksen ja harjoitusten suunnittelu ja toteutus, ensiapupisteen ja -varusteiden sijainti ja hälytys- ja johto-organisaatio vastuuhenkilöineen.

Työpaikan vaarojen arviointi, joka tulee sisällyttää työsuojelun toimintaohjelmaan, muodostaa perustan ensiapuvalmiuden suunnittelulle. Työpaikat voidaan jakaa kolmeen ryhmään sen perusteella, miten suuri tapaturmavaara työpaikalla on: vähäinen (esim. toimistot ja virastot), ilmeinen (esimerkiksi tehdas-, varasto- ja rakennustyö, metsä- ja maataloustyö, kalastus ja kuljetustyö) tai erityinen (työhön liittyvän hukkumisvaaran, syövyttävien ja myrkyllisten aineiden, sekä palo-, räjähdys- tai sähkötapaturmavaaran vuoksi). Ensiapuvarustuksen ja koulutustarpeen mitoituksessa käytetään tätä jaottelua. Työsuojeluhallinnon julkaisussa [Ensiapuvalmius työpaikoilla](#) on esitetty kutakin työpaikkaryhmää varten vähimmäisvarustus ja -koulutus.

Ensiavun peruskoulutus ja perusvälineistö antavat valmiuden ensiapuun tavallisessa työelämässä. Sellaisilla työpaikoilla, joilla räjähdyksen, kaasuvuodon tai muun syyn vuoksi suuronnettomuus on mahdollinen, on tämä otettava ensiapusuunnittelussa huomioon. Tarvittaessa on järjestettävä harjoituksia. Työterveyshuollon tulee varautua organisoimaan kriisitilanteiden jälkihoito ja tuki.

Ensiapukoulutus ja -varustus

Yleisenä tavoitteena on, että vähintään viisi prosenttia henkilöstöstä on saanut ensiapukoulutuksen kertauskoulutuksineen. Ensiavun koulutusohjelmat ovat SPR:n suosituksen mukaisia. Kurssit jaetaan perusohjelmiin ja erityisohjelmiin. Ensiavun peruskurssi (EA1, 16 tuntia) kuuluu ensiavun perusohjelmiin.

Ensiapuvarustukseen luetaan ensiapuvälineet, paa-

rit ja muut kuljetusvälineet, hätäsuihkut ja silmien huuhteluvälineet, ensiavun lääkkeet, ensiavun huonetila ja ensihoidon välineet. Lääkeaineet eivät sisälly ensiapuvälineisiin asutuskeskuksissa sijaitsevilla työpaikoilla ilman erityistä syytä.

Ensiapurasiasa, kaapissa tai muussa pakkauksessa tulee olla sisältöä koskeva merkintä: valkea risti vihreällä pohjalla paitsi, jos on oikeus käyttää SPR:n tunnusta. Sopivissa paikoissa ilmoitustauluilla tulisi olla tieto ensiapuvälineiden sijoituspaikoista. Samalla voidaan tiedottaa ensiaputaitoisista henkilöistä, hälytysajoneuvon tilaamisesta sekä kulkukuvauksista sen tilaamiseen. Metsätöissä ja muissa töissä, joissa työskennellään yksin tai työpareittain tulisi olla taskupakkaus mukana jokaisella työntekijällä.

Ensiapuvälineistölle (esim. kaappi tai pakkaus) on määrättävä hoitaja, joka tarkastaa ensiapuvälineiden määrän ja kunnan sekä säilytyspaikan siisteyden vähintään kerran kuukaudessa. Varustuksen perustarkistus ja vaihtaminen on välttämätöntä vähintään viiden vuoden välein. On suotavaa, että saatavilla on esim. SPR:n hätäensiapuopas, hätäensiavun seinäjuliste tai muu soveltuva ohjeisto.

Ensiavun toimintaohjeet

Ensiavun toimintaohjeet on oltava kaikkien tiedossa. Ensiavun toimintaohjeisiin kirjataan:

- Kuka onnettomuuden sattuessa johtaa tai organisoii toimintaa
- Kuka hälyttää apua
- Kuka huolehtii ensiavusta
- Ensiaputarvikkeet, niiden sijainti ja vastuuhenkilö
- Miten loukkaantuneiden siirrot järjestetään
- Mihin sairaankuljetusyksikkö ohjataan
- Jos työpaikalla toimii ensiapuryhmä, tieto siitä, miten ryhmään tai sen jäseneseen saadaan yhteys.

Paikkakunnan sairaankuljetus- ja pelastushenkilöstön kanssa voidaan sopia toimintamallit, miten esimerkiksi hälytys tehdään (112/portille/valvomoon).

Lisätietoja:

[Ensiapuvalmius työpaikoilla \(pdf 272 kt\)](#). Työsuojeluhallinto. Työsuojeluoppaita ja -ohjeita 33. 2010. 20 s.

[Työturvallisuuslaki \(738/2002\)](#).

Hätäensiapuopas. SPR. 2006. 20 s.

